

8

JUSTÍCIA I ARBITRATGE

RESUM

L'activitat de l'Audiència Provincial ha experimentat, l'any 2009, un cert augment dels assumptes registrats i un lleuger descens de les resolucions dictades. El partit judicial de Palma s'organitza en jutjats de primera instància, els quals tots s'incrementen; jutjats contenciosos administratius, que han experimentat un increment d'assumpes, cosa que planteja la necessitat de crear un jutjat nou; jutjats de violència contra les dones, on s'han presentat 2.926 denúncies, 746 renúncies, s'han imposat 457 ordres de protecció i 1.037 mesures de protecció a les víctimes; jutjats de menors, que a diferència de l'any passat tornen a assumir la tendència alcista dels anys anteriors en quantitat d'assumpes; jutjats d'instrucció, en els quals s'observa un descens d'assumpes respecte del 2008 i jutjats penals de l'1 al 7, en què hi ha un increment de certa rellevància en el nombre d'assumpes. En el Jutjat Penal núm. 8 destaca l'increment tant del nombre d'executòries registrades com del nombre d'assumpes a tràmit. Un any més, cal reiterar la necessitat de crear un segon jutjat penal d'executòries. El Jutjat de Vigilància Penitenciària no presenta cap problemàtica especial, encara que hi ha hagut un increment lleuger en el nombre d'assumpes. El Jutjat Degà ha experimentat un descens en el nombre d'expedients de consignació de renda i de queixes a la bústia general. El Servei Comú ha viscut un lleu descens i en el Registre Civil persisteix la tònica de feina intensa, si bé la situació ha millorat amb la creació del Registre Civil núm. 2.

Pel que fa a la fiscalia, les denúncies en supòsits de delictes contra la vida, els relatius a lesions genèriques i contra la llibertat han experimentat un descens lleuger. Quant als delictes contra la llibertat sexual, el registre global disminueix, si bé hi ha augments relatius a prostitució i exhibicionisme. Amb referència als delictes contra el patrimoni i l'ordre socioeconòmic, han sofert un descens generalitzat. Respecte dels delictes contra els drets dels treballadors, han sofert un ascens lleu en el còmput global. A més, es redueix el nombre de denúncies per delictes contra l'ordenació del territori i augmenten els delictes relatius a medi ambient. D'altra banda, pel que fa als delictes contra la seguretat col·lectiva, només han experimentat un augment els delictes per tràfic de drogues qualificat. La resta de delictes contra la seguretat col·lectiva disminueixen. S'ha produït un descens gairebé a la meitat respecte de l'any 2008 de les denúncies per falsificacions.

8.1.

INTRODUCCIÓ

Si haguéssim de destacar un repte específic amb el qual s'han hagut d'enfrontar els jutjats enguany, aquest seria el cas de corrupció.

Amb independència de qualsevol altra connotació, aquest tipus d'investigació judicial (i policial) ha suposat i suposa un esforç organitzatiu important.

S'ha de partir d'una premissa inqüestionable: la configuració dels actuals jutjats d'instrucció no està pensada per assumir la investigació de delictes especialment complexos com els que acabam de mencionar.

Aquesta complexitat suposa afrontar una investigació especialment tan tècnica i extensa com per ocupar la pràctica totalitat del temps que el jutge d'un jutjat d'instrucció pot dedicar a l'òrgan judicial al qual és destinat.

Això implicaria que si aquest jutge dedicàs a aquest assumpte el temps que requereix, hauria de desatendre els altres assumptes, la qual cosa suposaria el col·lapse del jutjat. Per això, la primera mesura que s'ha impulsat des del Deganat ha estat sol·licitar al Consell General del Poder Judicial per mitjà de la Sala de Govern un pla de reforç, amb el nomena-

ment d'un segon jutge que comparteixi les tasques judicials amb el titular del jutjat. És el cas dels jutjats d'instrucció 1 (a hores d'ara pendent de l'autorització econòmica del Ministeri de Justícia), 2, 3, 6 i 12. Es troba igualment reforçat el Jutjat d'Executòries Penals, atesa la delicada situació en què es troba. Això ha suposat un esforç afegit a un edifici que ha exhaurit l'espai: trobar un lloc mínimament assequible on aquests jutges de reforç puguin dur a terme la seva comesa.

Però aquests assumptes també han suposat altres reptes. El treball de coordinació amb la tasca policial és especialment intens, igual que amb la fiscalia, sense perjudici de la repercussió mediatitzada d'aquestes causes penals, que han suposat una afluència massiva de mitjans de comunicació a l'edifici de l'avinguda d'Alemanya, el qual, per la configuració que té, no està especialment dissenyat per facilitar a aquests professionals la seva tasca. En qualsevol cas, el sentiment majoritari de la judicatura s'ha decantat per ajudar tant com ha estat possible els mitjans de comunicació —amb les restriccions indispensables— i facilitar-los l'accés a la seu judicial a fi de garantir el dret a la informació dels ciutadans.

La qüestió de la seguretat no ha tingut menys importància en aquests casos. Conscients dels perills que en aquest tipus d'assumptes es produeixen, s'ha hagut d'extremar el control d'accés a l'edifici i fins i tot la protecció personal dels imputats dins la seu judicial, per evitar qualsevol tipus d'agressió. Amb aquesta finalitat, s'ha hagut d'involucrar la col·laboració, sempre atesa, de la Policia Nacional.

Per concloure, aquestes causes impliquen una afluència massiva de professionals a les declaracions, la qual cosa ha determinat per al Deganat l'exigència d'habilitar sales específiques per a les declaracions, amb l'esforç afegit de dotar-les dels mitjans tècnics per enregistrar, amb conseqüències no sempre desitjables.

Enguany podem oferir també dades sobre l'evolució en els darrers deu anys de la distribució de la població reclusa per situació processal penal per sexe, any i per illes, gràcies a una exploració feta per l'IBESTAT a partir de les dades del Ministeri de l'Interior (Secretaria General d'Institucions Penitenciàries). Segons aquestes dades, la població reclusa a les Illes Balears s'ha multiplicat per tres: s'ha passat de 705 persones a 2.090. En el cas de Mallorca s'ha multiplicat per 3,2 (de 600 a 1.953) i a Eivissa s'ha multiplicat per 1,5 (de 105 a 155 persones). (Vegeu el quadre AIII-92.)

8.2.

ELS JUTJATS I ELS TRIBUNALS

8.2.1. EL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE LES ILLES BALEARS

L'activitat del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears s'articula per mitjà de la Sala Civil i Penal, la Sala Contenciosa Administrativa i la Sala Social. Les dues darreres són les que concentren més activitat, amb diferència respecte de la primera, tant pel que fa als assumptes registrats com als assumptes resolts. D'altra banda, i amb referència als assumptes

pendents, val a dir que pel que fa al total de casos del 2008 només hi ha un cas pendent, i pel que fa al total d'assumpes pendents del 2009, falten per resoldre 189 casos. (Vegeu el quadre AIII-93.)

8.2.2. L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL

L'activitat de l'audiència provincial ha experimentat, l'any 2009, un notable augment tant dels assumpes registrats com de les resolucions dictades. Els assumpes pendents del 2008 sumen un total de 291 casos i, en canvi, el 2009 no hi ha assumpes pendents, sinó que hi ha hagut 46 casos més resolts que registrats. (Vegeu el quadre AIII-94.)

8.2.3. EL PARTIT JUDICIAL DE PALMA

El partit judicial de Palma s'organitza en jutjats de primera instància, jutjats concenciosos administratius, jutjats de violència contra les dones, jutjats de menors, jutjats d'instrucció, jutjats penals de l'1 al 7, el Jutjat Penal núm. 8, el Jutjat de Vigilància Penitenciària, el Jutjat Degà, el Servei Comú i el Registre Civil.

Les dades presentades a continuació s'han elaborat amb les dades de què disposa el Jutjat Deganat i els butlletins estadístics del Consell General del Poder Judicial.

8.2.3.1. Els jutjats de primera instància

Dins els jutjats de primera instància, podem fer una subdivisió en jutjats ordinaris, Jutjat Mercantil, jutjats de família i jutjats socials. Aquesta informació s'ha tret de «L'informe

de l'activitat judicial a les Illes Balears 2009». En aquests casos la informació facilitada només fa referència a assumpes registrats el 2008 i el 2009, a partir dels quals es pot obtenir la informació sobre l'increment d'assumpes registrats.

8.2.3.1.1. Els jutjats ordinaris

Els assumpes registrats han experimentat un notable ascens (de 21.025 el 2008, a 28.907 el 2009). Per tant, es registra una diferència de 7.882 assumpes registrats, fet que representa una taxa de variació del 37,49%, motiu pel qual és imperatiu crear nous òrgans judicials d'acord amb el nombre d'assumpes i mòduls establerts pel Consell General del Poder Judicial. (Vegeu el quadre AIII-95.)

8.2.3.1.2. Els jutjats de família

S'observa un augment en l'entrada d'assumpes durant el 2009, que està quantificada en 314 casos de més respecte de l'any 2008, la qual cosa representa una taxa de variació del 8,12%. (Vegeu el quadre AIII-96.)

8.2.3.1.3. El Jutjat Mercantil

Es manté la tendència d'increment d'assumpes, de 833 el 2008 a 1.370 el 2009, fet que suposa un increment absolut de 537 casos registrats el 2009 respecte del 2008, increment que queda reflectit en la taxa de variació, que és d'un 64,47%. Cal destacar el considerable augment en el nombre de concursos tant necessaris com voluntaris, fet que ja registrava creixement durant l'any 2008 i ha continuat augmentant a causa de la situació de crisi

econòmica. Aquest increment pot provocar la saturació dels jutjats malgrat les mesures de suport posades en pràctica (adscripció d'un jutge de reforç en el Jutjat Mercantil núm. 1). (Vegeu el quadre AIII-97.)

Fixat el mòdul d'entrada pel CGPJ en 350 assumptes, la tendència alcista exigeix la creació d'un tercer jutjat.

8.2.3.1.4. Els jutjats socials

Podem veure un augment lleuger en el nombre d'assumptes, especialment pel que fa als acomiadaments. En nombres absoluts, l'augment de casos registrats el 2009 respecte del 2008 és de 774, fet que suposa una taxa de variació del 15,56%. (Vegeu el quadre AIII-98.)

8.2.3.1.5. Els jutjats contenciosos administratius

El nombre d'assumptes en aquesta jurisdicció ha experimentat un notable ascens, de 733 casos de més el 2009 respecte del 2008, cosa que, juntament amb la problemàtica dels assumptes que atenen, fa necessària la creació d'un nou òrgan. L'increment del nombre d'assumptes registrats representa una taxa de variació del 36,61%. (Vegeu el quadre AIII-99.)

8.2.3.1.6. El Servei Comú

Les càrregues de feina durant el 2009 han experimentat un descens considerable, ja que es registren 3.514 casos respecte del 2008, xifra que representa una disminució del -4,26%. (Vegeu el quadre AIII-100.)

8.2.3.1.7. El Registre Civil

La delicada situació dels darrers anys, en especial pel que fa als expedients de nacionalitat, s'ha vist pal·liada amb la creació del Registre Civil Excliusiu 2, que va entrar en funcionament a final del 2008. S'espera que així es recuperi la normalitat en el servei.

Hi ha una iniciativa, encara no concretada, de digitalització dels llibres del Registre Civil, cosa que agilitaria els tràmits d'inscripció i de certificació de fets concernents a l'estat civil de les persones.

De les dades de 2009 cal destacar l'augment de les inscripcions per naixement, defuncions i especialment de matrimoni. També es registra un augment significatiu en el nombre de tuteles i expedients. (Vegeu el gràfic AIII-13.)

8.2.3.1.8. Jutjats d'instrucció

Veiem un descens lleuger en el nombre d'assumptes penals, si bé es mantenen els civils, cosa que ens fa reiterar la necessitat que es creï, almenys, un nou òrgan d'acord amb el mòdul fixat pel CGPJ. Concretament, durant el 2009 la quantitat d'assumptes han experimentat un descens considerable, ja que es registren 7.467 casos respecte del 2008, fet que representa una disminució del -8,59%. (Vegeu el quadre AIII-101.)

8.2.3.1.9. Jutjat de Violència contra la Dona

L'any 2009 s'ha registrat un descens en el nombre de denúncies presentades, quantificades en un total de 2.926 denúncies, de les quals hi ha 746 renúncies, s'han im-

sat 457 ordres de protecció i s'han imposat 1.037 mesures de protecció a les víctimes. El descens del nombre d'assumptes registrats representa una taxa de variació del -4,27%, que en nombres absoluts registra un descens durant el 2009 respecte del 2008 de 206 denúncies registrades. (Vegeu els quadres AIII-102 i 103.)

8.2.3.1.10. Jutjats de menors

L'any 2009 ha experimentat un lleuger augment d'assumptes, la diferència es registra en 106 assumptes registrats i una taxa de variació durant el 2009 respecte del 2008 del 12,05%. (Vegeu el quadre AIII-104.)

8.2.3.1.11. Jutjats penals de l'1 al 7

L'any 2009, i seguint la tendència dels anys anteriors, hi ha un increment en el nombre d'assumptes, de 5.720 l'any 2008 a 6.485 l'any 2009, fet que suposa un augment de 765 casos i una taxa de variació del 13,37%. (Vegeu el quadre AIII-105.)

8.2.3.1.12. Jutjat Penal núm. 8

Continua l'increment del nombre d'executòries registrades, tant pel que fa al nombre total d'executòries registrades com pel que es refereix al nombre total d'executòries en tràmit. La diferència registrada és de 2.770 assumptes i d'una taxa de variació que augmenta durant el 2009 respecte del 2008 en un 36,95%. (Vegeu el quadre AIII-106.)

8.2.3.1.13. Jutjat de Vigilància Penitenciària

Aquest jutjat segueix la tendència en l'augment d'assumptes registrats, amb

una diferència de 409 assumptes registrats i una taxa de variació que augmenta durant el 2009 respecte del 2008 en un 7,70%. (Vegeu el quadre AIII-107.)

8.2.3.1.14. Jutjat Degà

Es constata un descens en el nombre d'expedients de consignació de renda i un increment en el nombre de queixes presentades al Deganat. D'altra banda, s'observa un descens en el nombre de demandes presentades al Consell General del Poder Judicial (CGPJ). Els canvis registrats durant el 2009 respecte del 2008 suposen un descens del -25,26% en el nombre d'expedients de consignació de renda i un descens del -76,42% de les demandes presentades al CGPJ. D'altra banda, pel que fa a les queixes presentades al Deganat, es registra un augment molt significatiu del 212,50%. (Vegeu el quadre AIII-108.)

8.2.4. PARTIT JUDICIAL D'INCA

Pel que fa a la jurisdicció civil (ordinària, de família i voluntària), s'han registrat un total de 6.178 assumptes, enfront dels 5.407 de 2008, fet que suposa un increment de 771 casos i una taxa de variació el 2009 respecte del 2008 de 14,26%. (Vegeu el quadre AIII-109.) Amb relació a la jurisdicció penal, s'observa un descens en el nombre d'assumptes registrats (14.757 assumptes el 2009 enfront dels 17.303 de l'any anterior), fet que representa un descens significatiu de 2.546 casos amb una taxa de variació del -14,71%. (Vegeu el quadre A III-110.) I pel que fa als assumptes de violència

domèstica, s'han presentat 110 denúncies (enfrent de les 3 del 2008) i s'han imposat 14 mesures de protecció. Respecte de la violència sobre la dona, s'han presentat 394 denúncies i s'han imposat 387 mesures de protecció, dades que indiquen un augment de més de 300 casos respecte de l'any 2008. (Vegeu el quadre AIII-111.)

8.2.5. PARTIT JUDICIAL DE MANACOR

Pel que fa a la jurisdicció civil (ordinària, de família i voluntària), les dades segueixen la tendència creixent. El 2009 s'han registrat un total de 5.378 assumptes enfrent dels 4.813 del 2008, fet que suposa un augment de 565 casos i una taxa de variació del 11,74%. (Vegeu el quadre AIII-112.) Amb relació a la jurisdicció penal, s'ha registrat un descens per a l'any 2009 de 18.796 assumptes, enfrent dels 20.291 de l'any anterior, dades que suposen un descens de 1.495 casos registrats i una taxa de variació del -7,37%. (Vegeu el quadre AIII-113.) Respecte de la violència sobre la dona, s'han presentat 113 denúncies i s'han imposat 173 mesures judicials penals de protecció i seguretat a les víctimes. (Vegeu el quadre AIII-114.)

8.2.6. PARTIT JUDICIAL D'EIVISSA

Pel que fa a la jurisdicció civil (ordinària, de família i voluntària), s'ha ocupat de 5.207 assumptes, respecte dels 5.093 de l'any 2008, per tant es registra un augment de 114 assumptes registrats i una taxa de variació del 2,24%. (Vegeu el quadre AIII-115.) Pel que fa a la jurisdicció penal, l'any 2009 s'han registrat un total

de 26.778 assumptes, respecte dels 27.586 de 2008, fet que suposa un descens de 808 assumptes registrats i una taxa de variació del -2,93%. (Vegeu el quadre AIII-116.) Amb relació als assumptes de violència domèstica, s'han presentat 37 denúncies, 4 renúncies i s'han imposat 16 mesures de protecció. (Vegeu el quadre AIII-117.) Pel que fa als jutjats penals, s'ha registrat un descens de 138 casos, xifra que representa una taxa de variació del -10,01%, atès que enfrent dels 1.378 assumptes registrats l'any 2008, enguany se n'han registrat 1.240. (Vegeu el quadre AIII-118.) I els jutjats socials també registren un descens ja que l'any 2009 hi ha hagut 1.138 assumptes registrats enfrent dels 1.459 de l'any anterior, la qual cosa suposa un descens de 321 casos i una taxa de variació del -22%. (Vegeu el quadre AIII-119.)

8.2.7. PARTIT JUDICIAL DE MAÓ

En la jurisdicció civil (ordinària, de família i voluntària) s'han registrat 2.505 assumptes durant el 2009 respecte dels 2.136 de l'any anterior, fet que suposa un augment de 369 casos registrats i una taxa de variació del 17,28%. (Vegeu el quadre AIII-120.) En la jurisdicció penal s'observa un descens pel qual s'han registrat 6.763 assumptes el 2009 respecte dels 7.134 de l'any anterior, la qual cosa suposa un descens de 371 assumptes registrats i una taxa de variació del -5,20%. (Vegeu el quadre AIII-121.) D'altra banda, els jutjats penals han registrat 451 assumptes, respecte dels 446 de l'any 2008, que xifren un augment de casos registrats amb una taxa de variació del 1,12%. (Vegeu el quadre AIII-122.) I

amb relació als assumptes de violència domèstica, s'han presentat 20 denúncies, se n'han retirat 3 i s'han imposat 8 mesures de protecció. (Vegeu el quadre AIII-123.)

8.2.8. PARTIT JUDICIAL DE CIUTADELLA

En la jurisdicció civil (ordinària, de família i voluntària) s'han registrat un total de 1.360 assumptes respecte dels 1.277 de l'any anterior, fet que suposa un augment de 83 casos registrats i una taxa de creixement del 6,50%. (Vegeu el quadre AIII-124.) En la jurisdicció penal s'han registrat 4.738 assumptes l'any 2009 respecte dels 5.142 de l'any anterior, xifra que suposa un descens de 404 assumptes registrats i una taxa de variació de -7,86%. (Vegeu el quadre AIII-125.) Amb relació als assumptes de violència domèstica, s'han presentat 12 denúncies, no se n'ha retirat cap i s'han imposat 3 mesures de protecció. (Vegeu el quadre AIII-126.) Finalment, en la jurisdicció social s'han registrat 642 assumptes el 2009 respecte dels 483 de l'any anterior, dades que suposen un augment de 159 casos i una taxa de variació de 32,92%. (Vegeu el quadre AIII-127.)

8.3.

LA FISCALIA

Aquest apartat es divideix en els subapartats següents: l'àmbit penal, la vigilància penitenciària, la jurisdicció de menors, la Comissió d'Assistència Gratuïta i l'activitat de la fiscalia.

8.3.1. L'ÀMBIT PENAL

La informació estadística que es presenta prové de la memòria elaborada pel fiscal en cap de les Balears sobre l'actuació de la fiscalia l'any 2009. Cal destacar que les xifres no es refereixen a delictes comesos, sinó a delictes denunciats o descoberts d'ofici durant l'any 2009, de manera que part d'aquests delictes poden desaparèixer al llarg de la tramitació del procediment judicial corresponent, perquè el Jutjat Instructor els arxivi o perquè hi hagi una absolució dictada pels tribunals que hagin de jutjar el fet. A més, s'indica l'activitat delictiva denunciada a les Illes Balears amb relació als delictes comesos més habitualment o que tenen més incidència o gravetat social.

8.3.1.1. Delictes contra la vida

Seguint la categoria creada l'any anterior, segons la qual es diferencien els delictes d'homicidi per accident de trànsit dels d'homicidi imprudent (fet que es deu a la incidència de la problemàtica dels accidents de trànsit i de la seguretat viària, que va propiciar l'assignació de fiscals especialitzats per coordinar i incidir en aquesta matèria delictiva), s'observa un increment d'homicidis (48 respecte dels 42 del 2008) i una reducció d'assassinats, que passen a 3 quan el 2008 n'hi hagué 6. (Vegeu el quadre AIII-128.)

8.3.1.2. Delictes de lesions

L'any 2009 es redueix l'activitat de l'any anterior amb una disminució lleugera en la majoria dels delictes. Les denúncies per lesions derivades del maltractament fami-

liar registren un increment lleu i suposen un nombre particularment elevat de procediments incoats. Es manté l'assignació de 3 fiscals de Palma amb dedicació exclusiva a aquest jutjat. Es registren entre les lesions imprudents les derivades d'accidents de trànsit (que són la majoria) i les sorgides per una mala actuació professional. (Vegeu el quadre AIII-129.)

8.3.1.3. Delictes contra la llibertat

L'any 2009 s'ha produït un descens lleu de les denúncies per aquests delictes. (Vegeu el quadre AIII-130.)

8.3.1.4. Delictes contra la llibertat sexual

Els índexs disminueixen en tots els casos excepte pel que fa a la prostitució i als casos d'exhibicionisme; en general, però, la quantitat de delictes contra la llibertat sexual és notable, xifrada en poc més de 500 casos. (Vegeu el quadre AIII-131.)

8.3.1.5. Omissió del deure de socors

L'any 2009 s'han produït 13 denúncies, enfront de les 11 de l'any anterior. (Vegeu el quadre AIII-132.)

8.3.1.6. Violació de domicili

L'any 2009 s'ha produït un descens molt important de delictes per violació de domicili, quantificats el 2009 en 2 casos. (Vegeu el quadre AIII-133.)

8.3.1.7. Delictes contra l'honor

Les denúncies per aquest tipus de delictes han disminuït l'any 2009 respecte de l'any

anterior, tant pels casos d'injúries —de 133 a 90—, com pel que fa als de les calúmnies —de 23 a 21. (Vegeu el quadre AIII-134.)

8.3.1.8. Delictes contra les relacions familiars

S'observa una reducció general del nombre de denúncies, respecte d'un total de 852 denúncies l'any 2008 el 2009 n'hi ha 669. Disminueixen els casos d'abandonament familiar, impagament de pensions, abandonament d'infants i substracció de menors (dades que fan referència als supòsits de pares o mares divorciats que es queden o s'enduen els fills menors malgrat que la guarda i custòdia havia estat assignada a l'altre progenitor). D'altra banda, es registren 8 casos més de ruptura de la Llei de custòdia i 5 casos de mendicitat de menors. (Vegeu el quadre AIII-135.)

8.3.1.9. Delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic

Els increments, encara que numèricament lleus, són els relatius a robatori amb força en casa habitada o local obert al públic, robatori amb violència o intimidació, extorsió, usurpació o danys. Disminueixen de manera molt important el furt, el robatori i furt de l'ús de vehicles, els delictes d'apropiació indeguda, els delictes contra la propietat intel·lectual i la receptació. (Vegeu el quadre AIII-136.)

8.3.1.10. Delictes contra la Hisenda Pública i la Seguretat Social

L'any 2009 han augmentat lleugerament

(de 19 a 22) les denúncies per defraudació tributària amb relació a l'any anterior. Pel que fa al delictes comptable, s'han presentat dues denúncies més que l'any anterior i s'ha passat de 7 a 9. (Vegeu el quadre AIII-137.)

8.3.1.11. Delictes contra els drets dels treballadors

L'any 2009 s'ha produït un augment (de 462 a 514) en les denúncies contra els drets laborals o de la Seguretat Social, i també s'han incrementat les denúncies contra la seguretat i higiene en el treball (de 10 a 45); en canvi, el 2009 no hi ha hagut cap delictes per tràfic de mà d'obra, enfront de 2 l'any anterior. (Vegeu el quadre AIII-138.)

8.3.1.12. Delictes contra l'ordenació del territori

L'any 2009 es redueix el nombre total de denúncies per delictes contra l'ordenació del territori, però ho fa de manera diferenciada segons el tipus de denúncia. D'una banda, augmenten significativament els delictes contra el medi ambient en general o per imprudència i disminueixen a més de la meitat els delictes contra l'ordenació del territori i contra el patrimoni històric. (Vegeu el quadre AIII-139.)

8.3.1.13. Delictes contra la seguretat col·lectiva

L'any 2009 s'ha produït un descens generalitzat en el nombre de denúncies contra la seguretat col·lectiva. Si bé, de manera concreta i segons el tipus de denúncia, es registra un augment significatiu en els

delictes per tràfic de drogues qualificat. A l'extrem oposat es registra un descens molt important de delictes per incendis amb perill per a la vida, per tràfic de drogues que causen greus danys a la salut, per negativa a la realització de la prova d'alcoholèmia i per conducció alcohòlica. (Vegeu el quadre AIII-140.)

8.3.1.14. Falsificacions

L'any 2009 s'ha produït una disminució considerable i generalitzada de les denúncies per aquest tipus de delictes, especialment pel que fa a la falsedat de documents privats (de 113 a 40) i a la falsedat de documents públics i mercantils (de 448 a 209). Contràriament, han augmentat la falsedat de moneda (de 47 a 77) i la falsedat per intrusisme (de 5 a 10). (Vegeu el quadre AIII-141.)

8.3.1.15. Delictes contra l'Administració pública

En general, hi ha una tendència clara a la disminució respecte dels nivells de l'any 2008. Destaca la potenciació que la lluita contra la corrupció ha tingut en aquesta comunitat autònoma, amb la dotació, encara que insuficient, de dos fiscals amb dedicació exclusiva (que des de gener de 2010 ja són 3) i amb l'increment d'elements personals i materials i els graus de coordinació amb la fiscalia de les forces i cossos de seguretat i els òrgans de la Hisenda Pública. En tot cas, cal destacar que les dades no han de portar a la confusió. Un sol assumpte, com, per exemple, tres delictes: falsedat, suborn i malversació, estadísticament s'enumeren amb tres números sense que aquesta dada com-

porti, lògicament, ni el nombre d'imputats ni, encara menys, la importància de les persones i la gravetat dels fets que aquestes persones hagin comès. (Vegeu el quadre AIII-142.)

8.3.1.16. Delictes contra l'Administració de justícia

L'any 2009 hi ha hagut un descens generalitzat de les denúncies en aquests delictes, si bé continuen essent molt nombroses i amb diferència les denúncies per trencament de condemna, que passen de 1.147 a 1.129. En aquest apartat s'inclouen les condemnes de privació del permís de circulació i les condemnes, dictades en l'àmbit de violència domèstica, d'allunyament i de comunicació amb l'exparella. Aquestes darreres són la causa principal de l'increment del nombre de denúncies. L'únic delicte contra l'Administració de justícia que augmenta és el que fa referència a acusació i denúncia falsa, que passa de 44 a 47. (Vegeu el quadre AIII-143.)

La major part dels delictes d'aquest àmbit es refereixen a la condemna de privació del permís de conduir, així com a les condemnes dictades en l'àmbit de la violència domèstica i el trencament que els condemnats fan de les ordres d'allunyament i comunicació amb la seva parella. Aquestes darreres són la raó de l'augment en aquest tipus de delicte.

8.3.1.17. Delictes contra la Constitució

Es mantenen els baixos nivells dels anys anteriors. (Vegeu el quadre AIII-144.)

8.3.1.18. Delictes contra l'ordre públic

L'any 2009 han disminuït significativament les denúncies per tots els delictes contra l'ordre públic: els desordres per resistència, atemptat, desobediència i tinença d'armes es redueixen; els delictes per desordre públic, en canvi, augmenten de 10 casos el 2008 a 11 el 2009. (Vegeu el quadre AIII-145.)

8.3.2. ELS JUDICIS RÀPIDS

Igual que l'any anterior, la Fiscalia General de l'Estat no ha demanat a les diferents fiscalies una estadística detallada, la qual cosa demostra la plena incorporació a la normalitat d'aquest tipus de procediments, que han passat de ser una de les grans novetats del nostre sistema judicial a ser considerat un procediment més, que mereix el mateix tractament que la resta de processos penals.

En tot cas, es ressenyen les dades generals d'aquest tipus de procediments per a l'any 2009: 5.498 incoats, 596 sobreguts, 445 transformats, 97 requalificats en faltes i 4.360 qualificats.

8.3.3. LA VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA

L'any 2009, en general, hi ha hagut un increment dels expedients en termes globals, si bé segons el tipus d'expedient es detecten diferències. Especialment hi ha un creixement important de permisos de sortida, que passen de 2.627 el 2008 a 4.830 casos el 2009. També hi ha creixement, encara que més lleu, en els casos

d'expedients de visites, de refosa de condemnes i de diligències indeterminades. (Vegeu el quadre AIII-146.)

El Codi penal de 1995 va abolir les redempcions de penes pel treball. En els darrers anys aquests expedients es reduïen a poc a poc, ja que es referien a condemnes per fets comesos amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Codi, de manera que a dia d'avui el nombre de redempcions que resten és absolutament insignificant. Com a dada significativa a ressenyar destaca la pena, relativament nova, dels treballs en benefici de la comunitat. Durant el 2009 es varen imposar 860 condemnes d'aquest tipus, amb el greu problema de no sempre trobar administracions que ofereixin treballs en els quals els penats puguin satisfer les penes que els han imposat.

També resulta destacable en aquest apartat la inauguració a Palma, l'any 2009, del nou Centre de Detenció, específicament destinat a preses que són mares de nins menors de 5 anys, amb capacitat per a 20/25 internes.

8.3.4. LA JURISDICCió DE MENORS

Aquest epígraf es divideix en els subapartats següents: diligències preliminars, nombre de menors als quals s'ha aplicat aquesta jurisdicció, delictes jutjats en aquesta jurisdicció i mesures imposades als menors condemnats.

8.3.4.1. Diligències preliminars

Les dades sobre diligències i casos arxivats l'any 2009 denoten un important aug-

ment: d'entrada s'han iniciat 3.638 diligències el 2009 respecte de les 3.523 de l'any anterior i se n'han arxivat 3.201 el 2009 respecte de les 1.322 de l'any anterior. S'ha desistit en 124 casos, respecte dels 137 del 2008. (Vegeu el quadre AIII-147.)

8.3.4.2. Nombre de menors als quals s'ha aplicat aquesta jurisdicció

L'any 2009 s'ha aplicat aquesta jurisdicció a un nombre creixent significatiu respecte de l'any anterior, a 4.078 menors, 1.944 dels quals tenien menys de 15 anys i la resta, 12.134, entre 16 i 18. (Vegeu el quadre AIII-148.)

En el nombre total hi ha la possibilitat que algun menor «repeteixi» a efectes estadístics, és a dir, que al mateix menor se li hagi aplicat la Llei en dues o més vegades com a conseqüència de cometre distints fets en dates diverses.

8.3.4.3. Delictes jutjats en aquesta jurisdicció

L'any 2009 s'ha jutjat un nombre superior de delictes que el 2008, en concret l'increment més destacable es troba en els furts (de 223 el 2008 a 342 el 2009); els delictes contra la seguretat en el trànsit (de 225 el 2008 a 301 el 2009) i els robatoris amb forçament (de 450 el 2008 a 514 el 2009). (Vegeu el quadre AIII-149.)

8.3.4.4. Mesures imposades als menors condemnats

L'any 2009 s'han imposat mesures d'inter-nament, llibertat vigilada, prestacions en benefici de la comunitat i amonestacions, i s'han aplicat solucions extrajudicials. En

tots els casos la quantitat de mesures ha augmentat respecte del 2008. (Vegeu el quadre AIII-150.)

8.3.5. LA COMISSIÓ D'ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA

Es desglossen a continuació aquestes dades per illes.

8.3.5.1. Mallorca

Les dades es detallen en el quadre AIII-151.

8.3.5.2. Eivissa

Les dades es detallen en el quadre AIII-152.

8.3.5.3. Menorca

Les dades es detallen en el quadre AIII-153.

8.3.6. L'ACTIVITAT DE LA FISCALIA

Dels 55 fiscals de la plantilla, 13 són fiscals substituïts que cobreixen tant les places vacants com les baixes i els nomenaments de suport.

L'any 2009 la plantilla de fiscals (amb un total de 55, més 3 de suport), es distribueix de la manera següent: 1 fiscal en cap, 1 tinent fiscal, 35 fiscals a Mallorca (Palma), 6 fiscals adscrits a la Jurisdicció de Menors (Palma), 3 fiscals adscrits a la Fiscalia Anticorrupció, 3 fiscals adscrits a la Jurisdicció de Violència Domèstica (Palma), 5 fiscals a Manacor, 9 a Eivissa, 4 a Menorca (Maó) i 3 fiscals substituïts de suport.

Durant el 2009 el Ministeri va augmentar les places: una per a la Fiscalia de Palma, una altra per a la Secció o Àrea d'Eivissa i una altra per a la Secció de la Fiscalia de Manacor. Al mateix temps va tornar a suprimir dues de les tres places de suport de què disposava la Secció de Palma, si bé posteriorment, ja a principi de 2010, les va tornar a implantar, fet que va permetre augmentar en 3 els fiscals assignats a Anticorrupció i 6 els fiscals adscrits a la jurisdicció de menors.

Pel que fa a l'activitat duta a terme, les dades de 2009 respecte de l'any anterior han variat de manera diversa en funció del tipus d'activitat.

Concretament destaca la variació de dictàmens civils, que passen de 17.450 casos el 2008 a 100.895 casos el 2009. S'inclouen en aquest apartat tant matèries referides a família (divorcis i separacions) com a incapacitats o malalties mentals i civils en sentit estricte (competència, dret a l'honor i intimitat, suspensions de pagament, etc.).

També es detecta un augment considerable a l'assistència d'apel·lacions civils. Es va passar de 1.630 casos el 2008 a 2.019 el 2009.

Les dades sobre jurisdicció de menors es ressenyen en el capítol anterior, ja que amb l'entrada en vigor de la Llei penal del menor sembla elemental establir un apartat estadístic específic per a aquesta activitat.

D'altra banda, es registra un augment elevat d'activitat fiscal en el registre civil, que passa de 10.435 casos el 2008 a 17.619 el 2009.

Les dades referents a visites penitenciàries inclouen tant les del centre penitenciari de Palma com el d'Eivissa.

Les visites a establiments psiquiàtrics es refereixen als dies que s'han fet visites a les unitats de psiquiatria de Son Dureta i Son Llàtzer, així com les visites independents, per raons òbvies, a la Unitat de Psiquiatria de l'Hospital d'Inca (acabada d'inaugurar).

Finalment, les diligències informatives s'han mantingut gairebé en el mateix nivell, en aquest cas es ressenya de nou aquest apartat per la importància que en els darrers temps, particularment en els tres darrers anys, han tingut les investigacions iniciades en fiscalia, particularment en la Fiscalia Anticorrupció que, d'alguna manera, ja s'ha estabilitzat. Així, entre les dades significatives ressenyades en anys anteriors, destaca que si l'any 2005 es varen incoar 63 diligències d'aquest tipus, l'any 2007 la incoació va ascendir a 147 (més del doble) i l'any 2008 a 221 (gairebé ha quadruplicat les del 2005). L'any 2009, amb 220 diligències d'aquest tipus incoades, les investigacions realitzades ab initio per la fiscalia s'han estabilitzat, efectivament, però, es tracta d'una estabilització produïda al punt àlgid que comporta, si descomptam els caps de setmana, pràcticament la presentació en fiscalia d'una denúncia diària. (Vegeu el quadre AIII-154.)

El manteniment de l'aposta per l'especialització, és a dir, per l'assignació a determinats fiscals de matèries específiques amb especial incidència social, especialització a la qual ja ens hem referit tant en anteriors comentaris com en la memòria

de l'any passat, continua suposant un notable pas endavant en l'activitat més noble que pugui tenir la fiscalia, però igualment se segueix produint la repercussió negativa en el notable increment del treball quotidià.

En efecte, matèries com sinistralitat laboral, estrangeria, seguretat viària, delinqüència informàtica, matèries afegides a les ja clàssiques, com les referides a malalties mentals, persones incapacitades o preses, etc., aquestes qüestions no tan sols suposen un evident augment de treball, sinó que també obliguen a una participació més activa del fiscal, particularment en la fase d'esbrinament i acreditació dels fets.

En aquest sentit, un any més, volem seguir destacant l'activitat investigadora del Ministeri Fiscal a través de les diligències informatives de les quals ja hem parlat. Si en el nostre país la funció d'investigació del delictes està atribuïda als jutges d'instrucció, s'estabilitza a l'alça la major freqüència que els fiscals, per iniciativa pròpia o a través de denúncies tant particulars com institucionals, realitzin tasques d'investigació de delictes, alguns dels quals d'una gran envergadura. Basta repetir els nombres estadístics de les diligències informatives (el procediment prejudicial, la investigació del qual ha de dirigir la fiscalia) incoades per la fiscalia: 63 l'any 2005, 133 l'any 2006, 147 el 2007, 221 el 2008 i 220 el 2009. L'any passat es deia que aquesta atribució de la funció de l'activitat investigadora al fiscal continua essent el gran repte que la institució judicial té en el futur més immediat, i que els poders públics, especialment el legislatiu, haurien d'afrontar sense més demora.

8.4.

L'ARBITRATGE

Aquest apartat l'hem desglossat en tres subapartats, segons si l'arbitratge el fa la Direcció General de Consum, la Direcció General de Transports o la Cambra de Comerç de Mallorca.

8.4.1. LA DIRECCIÓ GENERAL DE CONSUM

La Junta Arbitral de Consum de les Balears va començar a funcionar efectivament a partir del 1995, i es constatà, des del primer moment, una gran acceptació d'aquest sistema, tant entre els consumidors com entre el sector empresarial, i una bona part d'aquests mostrà des del començament del sistema una voluntat inequívoca de col·laboració en la difusió i en la progressiva implantació d'aquest mecanisme de resolució de conflictes.

També és destacable la col·laboració en la difusió del sistema que han dut a terme les associacions de consumidors. L'any 2009 ha augmentat el nombre de les empreses adherides, de manera que s'arriba a 992, amb 1.987 sol·licituds presentades. De les 1.723 sol·licituds resoltes, 862 han estat per mediació, i 861, per laude. (Vegeu el quadre AIII-155.)

8.4.2. LA DIRECCIÓ GENERAL DE TRANSPORTS

Segons les dades que ha aportat la Direcció General de Transports, el nombre de demandes de contractes de transport ha augmentat. Hi ha un total de 54 demandes de contractes en el transport de mercaderies, de manera que augmenta en 12 les de l'any anterior. Els impagaments d'imports també han augmentat i el 2009 han estat 35. Els retards en el lliurament també han augmentat, però només 2 més que l'any anterior (15) i els danys o les pèrdues han augmentat molt, de 7 a 13. Els laudes dictats varien moltíssim, ja que l'any anterior varen ser 27 mentre que el 2009 han estat 52. (Vegeu el quadre AIII-156.)

8.4.3. SERVEIS D'ARBITRATGE DE LA CAMBRA DE COMERÇ

Durant l'any 2009 la Cambra de Comerç de Mallorca ha administrat, en col·laboració amb l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de les Illes Balears, un total de 34 arbitratges. Els assumptes objecte de litigi principalment són les resolucions contractuals i les reclamacions de quantitat. (Vegeu el quadre AIII-157.)